

Koolstofbalansen - Brusselse culturele instellingen

Stad Brussel

Context - Overheidsopdracht voor begeleiding bij het opstellen van een koolstofbalans

De stad Brussel heeft op 12 december 2022 haar Klimaatplan goedgekeurd.

Aangezien de activiteiten van het gemeentebestuur slechts twee procent van de territoriale uitstoot vertegenwoordigen, is het ook essentieel om alle actoren in het gebied te mobiliseren om de klimaattransitie te realiseren.

De stad Brussel heeft een **begeleidingsprogramma** opgezet **met een gespecialiseerd studiebureau (Greenfish Accenture) om geïnteresseerde parastatale structuren te begeleiden bij het opstellen van hun koolstofbalans en het identificeren van prioritaire acties die moeten worden ondernomen**.

Van de verschillende structuren die hun interesse hebben getoond, hebben verschillende culturele actoren hun koolstofbalans opgemaakt.

Met het oog op transparantie en de verspreiding van goede praktijken op het gebied van duurzaamheid worden de resultaten van de koolstofbalans gepubliceerd, waarbij de namen van de betrokken culturele instellingen worden geanonimiseerd.

Context - Overheidsopdracht voor begeleiding bij het opstellen van een koolstofbalans

Doelstellingen van het project:

Elke organisatie moet beschikken over een koolstofbalans, inzicht hebben in de milieu-impact van haar activiteiten en weten op welke gebieden prioritair actie moet worden ondernomen om deze impact te verminderen.

Aanvullende resultaten:

- De tools voor de koolstofbalans kunnen elk jaar door elke organisatie zelfstandig worden bijgewerkt voor toekomstige koolstofbalansen.
- De koolstofbalansen vormen een uitgangspunt voor het opstellen en geleidelijk uitvoeren van actieplannen op het gebied van duurzaamheid.

6 culturele instellingen hebben hun CO2-balans opgemaakt

4 THEATERS

1 CULTUREEL CENTRUM

1 CULTURELE VZW

Structuren met uiteenlopende kenmerken

Van enkele honderden tot enkele duizenden m²

Van 10.000 tot 50.000 bezoekers per jaar

Van 10 tot 30 werknemers

6 culturele instellingen hebben hun koolstofbalans opgemaakt

- Een centrum voor hedendaagse kunst dat voorstellingen en kunstenaars in residentie verwelkomt, artistieke opleidingen aanbiedt en evenementen organiseert, zoals conferenties, festivals en workshops.
- Een vzw die gratis culturele evenementen organiseert in de openbare ruimte op het grondgebied van de stad Brussel.
- Een theater gewijd aan hedendaagse creaties, dat kunstenaars en gezelschappen ontvangt voor residenties en kunstenaars begeleidt bij het produceren of coproduceren van hun voorstellingen.
- Een cultureel centrum dat artistieke creatie ondersteunt door residenties aan te bieden aan kunstenaars en gezelschappen, hen uitgeruste werkruimtes ter beschikking te stellen, technische ondersteuning te bieden en hulp bij de productie
- Een theater dat professionele producties voor kinderen en jongeren verwelkomt, evenals repetitieruimtes en ateliers
- Een historisch theater dat zowel werken uit het klassieke repertoire als hedendaagse creaties presenteert

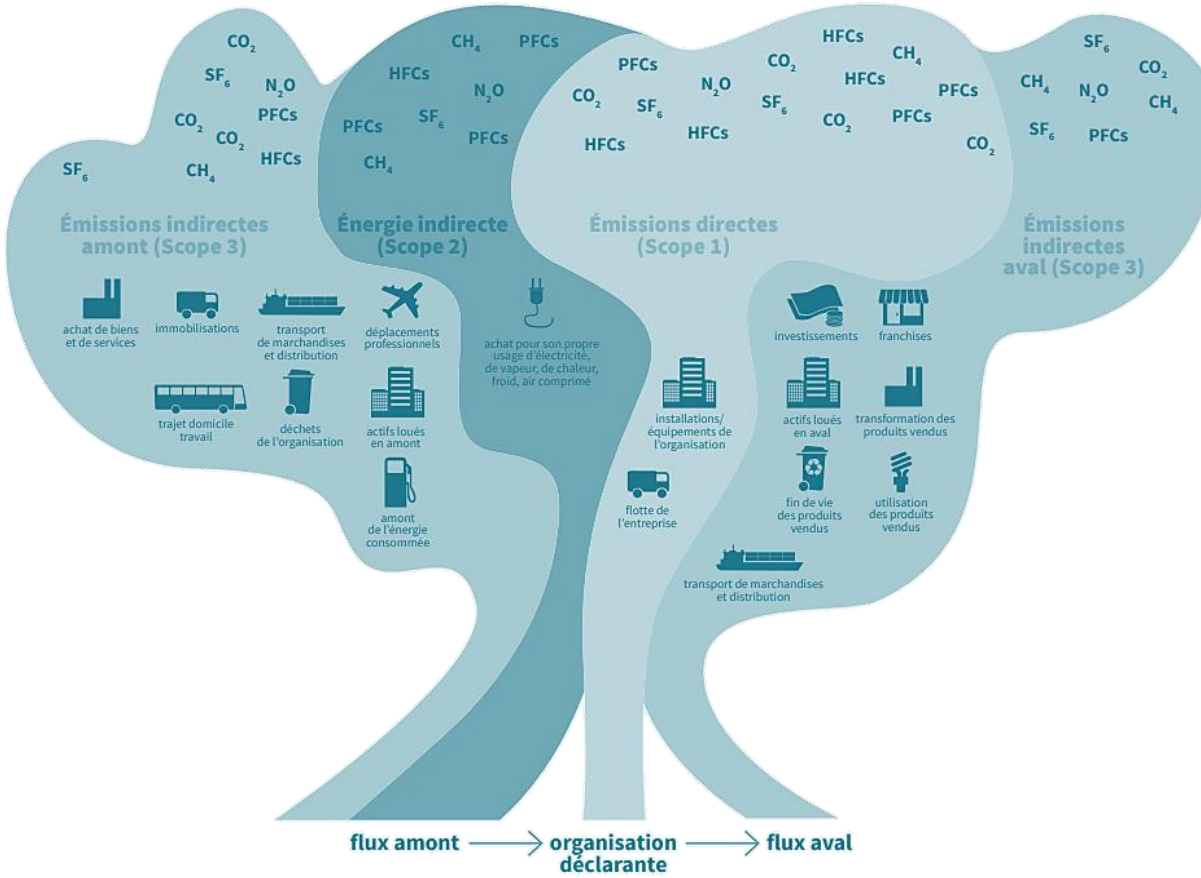
KOOLSTOFBOEKHOUDING

Wat is de CO2-voetafdruk?

De koolstofvoetafdruk is de totale uitstoot van broeikasgassen door een persoon, evenement, organisatie, dienst, locatie of product, uitgedrukt in **kooldioxide-equivalent (CO_2 e)**.

Meting van de uitstoot van broeikasgassen over een bepaalde periode, binnen een specifiek gebied

Doel: inzicht krijgen in de impact en verantwoordelijkheid van de rapporterende entiteit op het gebied van koolstofemissies

De 3 scopes van een koolstofbalans

Broeikasgasemissies van de waardeketen

Upstream-stroom

Scope 3 **Indirecte** uitstoot stroomopwaarts

- Aankoop van goederen en diensten
- Vaste activa
- Upstream van het energieverbruik
- Transport en distributie stroomopwaarts
- Afval van de organisatie
- Zakenreizen
- Woon-werkverkeer
- Opgestroomde gehuurde activa

Bedrijf

Scope 1

Directe emissies van locaties die door het bedrijf worden beheerd

Scope 2

Indirecte emissies afkomstig van aangekochte energie

Downstream-stromen

Scope 3 **Indirecte** uitstoot stroomafwaarts

- Investeringen
- Franchises
- Verhuurde activa downstream
- Verwerking van verkochte producten
- Einde levensduur van verkochte producten
- Gebruik van verkochte producten
- Transport en distributie stroomafwaarts

Redenen om een broeikasgasbalans op te maken …

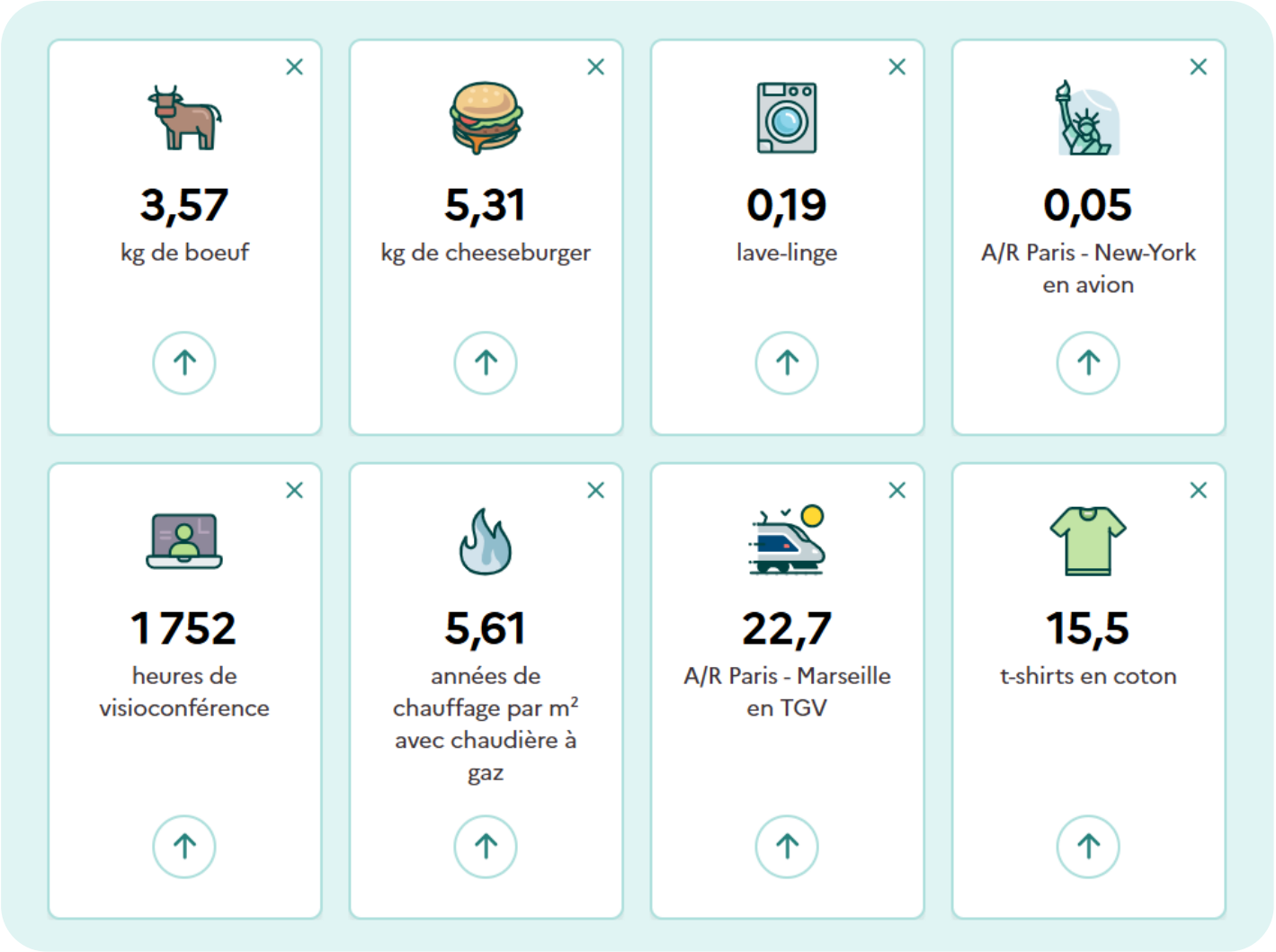
- ✓ Inzicht krijgen in de belangrijkste emissies en de belangrijkste impactfactoren van een bedrijf
- ✓ Nadenken over de blootstelling aan risico's als gevolg van klimaatverandering
- ✓ Voorbereid zijn op toekomstige regelgeving, wetgeving, enz.

> "You can't manage what you don't measure."
>
> **- Peter Drucker**

… en beperkingen van de oefening

- Vereenvoudiging van de gegevens, wat kan leiden tot belangrijke aannames en benaderingen
- Gebrek aan uniformiteit tussen de kwaliteit van de koolstofbalansen, waardoor het moeilijk is om verschillende entiteiten met elkaar te vergelijken
- Beperkte reikwijdte: houdt niet altijd rekening met alle indirecte emissies in verband met de toeleveringsketen, en door de focus op koolstof wordt geen rekening gehouden met andere belangrijke milieukwesties (biodiversiteit, zoet water, landgebruik, enz.)

1 tC02e vertegenwoordigt ongeveer...

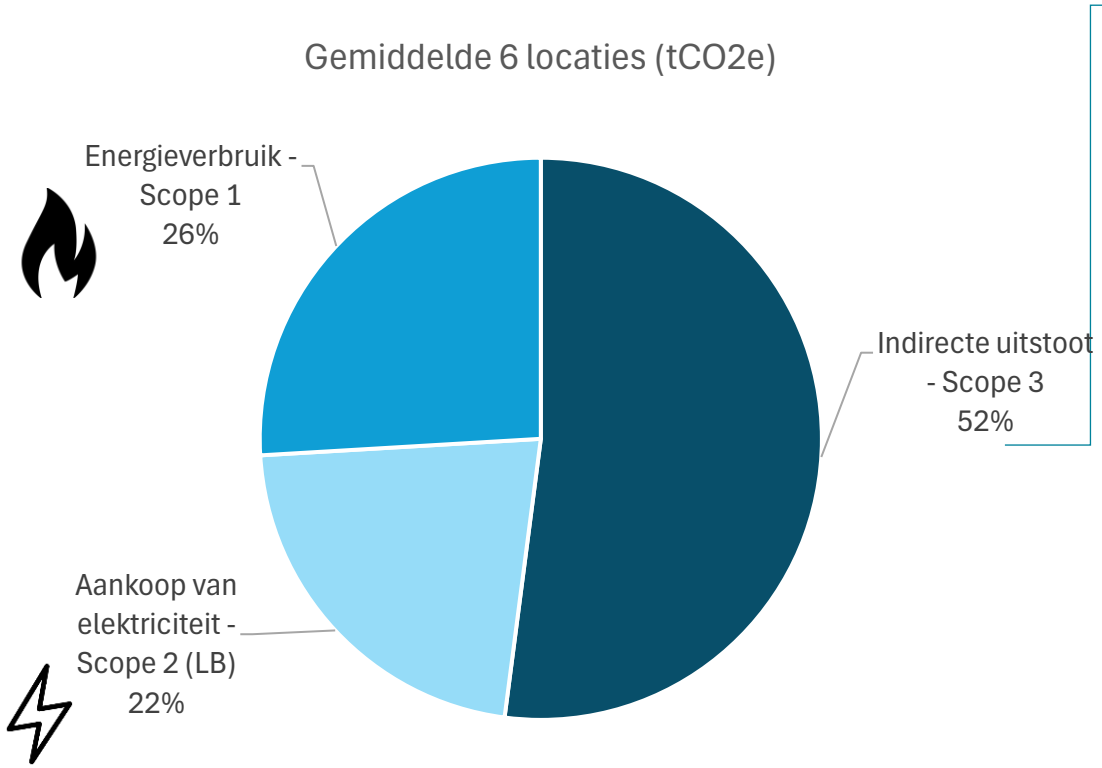

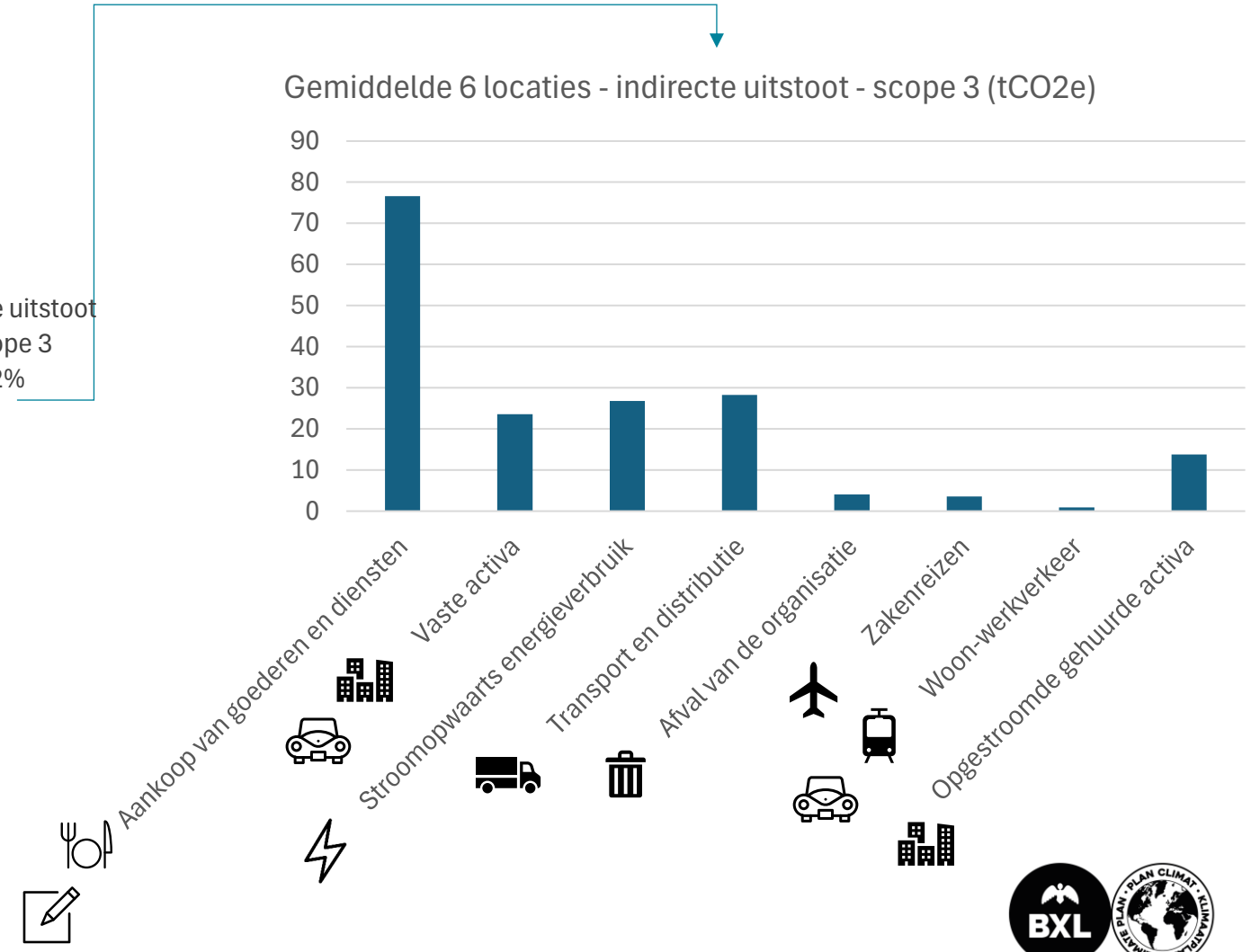
Bron: chttps://impactco2.fr/outils/comparateur#simulateur

RESULTATEN

Gemiddelde van de 6 locaties: de uitstoot is voornamelijk afkomstig van het energieverbruik in gebouwen, aankopen en logistiek

Opmerking: het vervoer van bezoekers is niet meegenomen in de CO2-balans

Theaters

193 tCO2e

2000 m²

Koolstofintensiteit

5,15 tCO2e per werknemer

4 kgCO2e per toeschouwer

0,55 tCO2e per evenement

161 tCO2e

2000 m²

Koolstofintensiteit

11 tCO2e per werknemer

8,45 kgCO2e per toeschouwer

1,26 tCO2e per evenement

313 tCO2e

1 793 m²

Koolstofintensiteit

28,47 tCO2e per werknemer

28,74 kgCO2e per toeschouwer

2,87 tCO2e per evenement

248 tCO2e

3000 m²

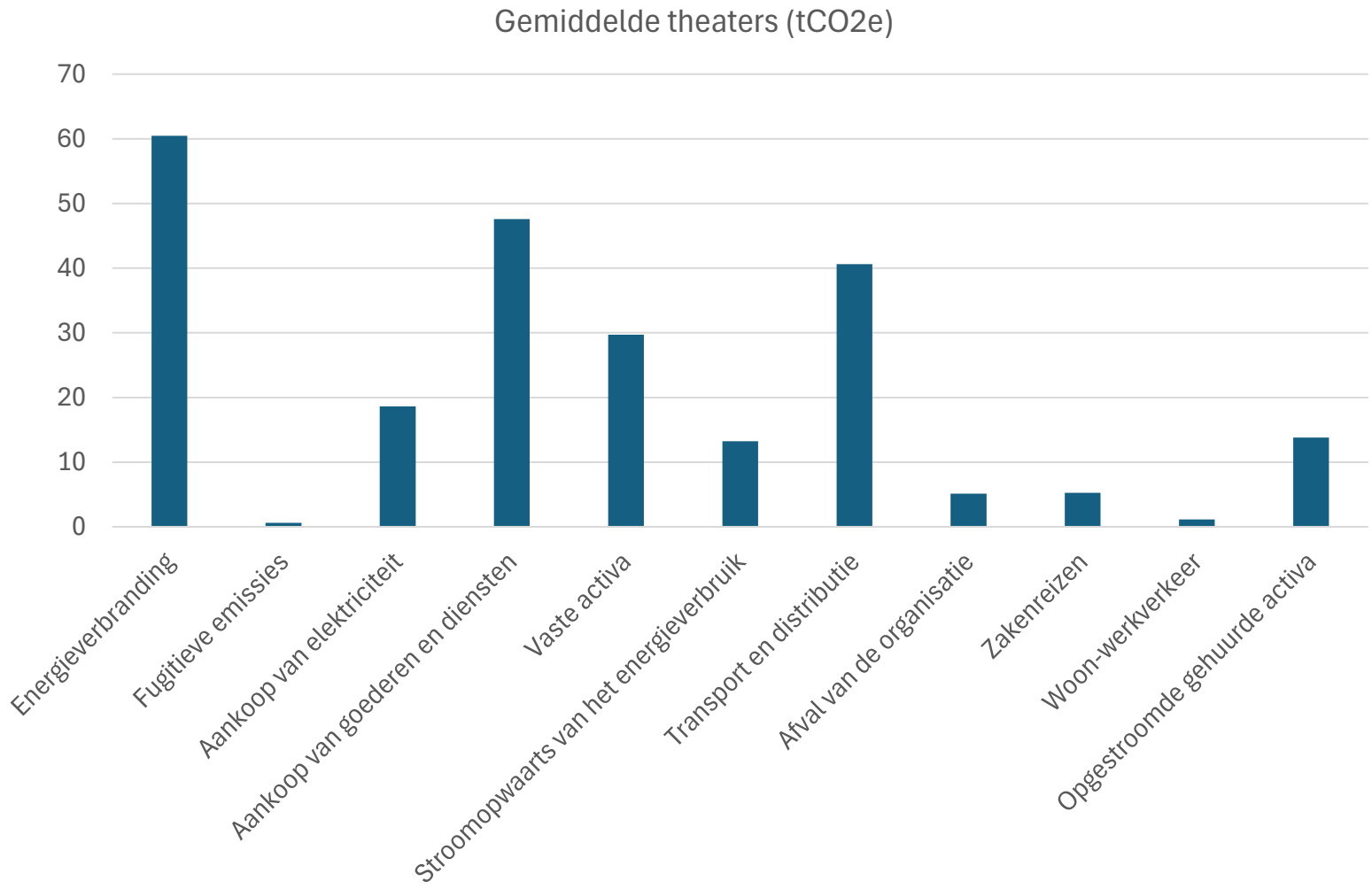
Koolstofintensiteit

4,23 tCO2e per werknemer

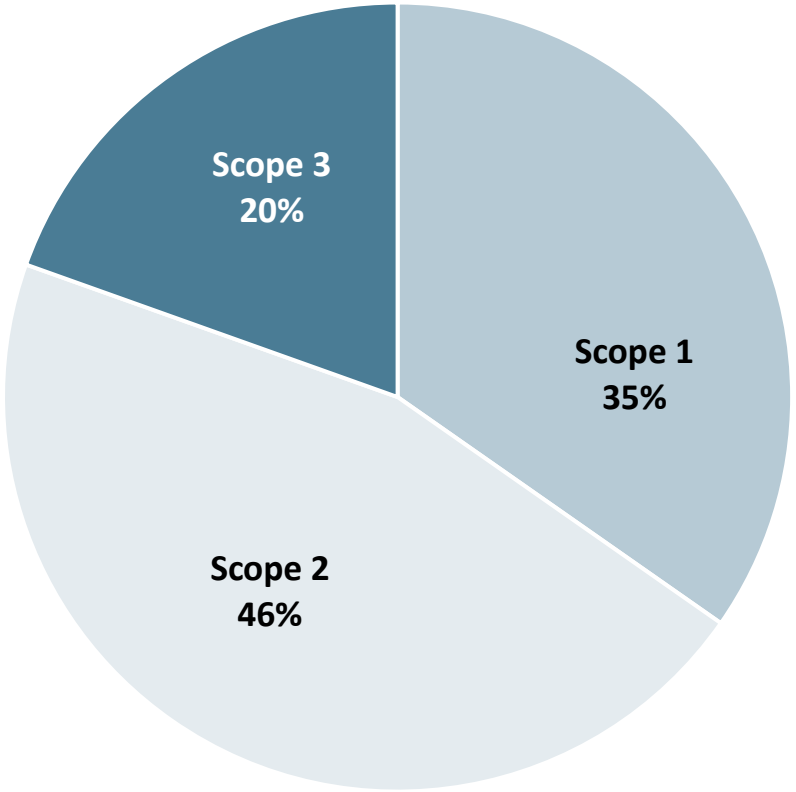
3 kgCO2e per toeschouwer

1,43 tCO2e per evenement

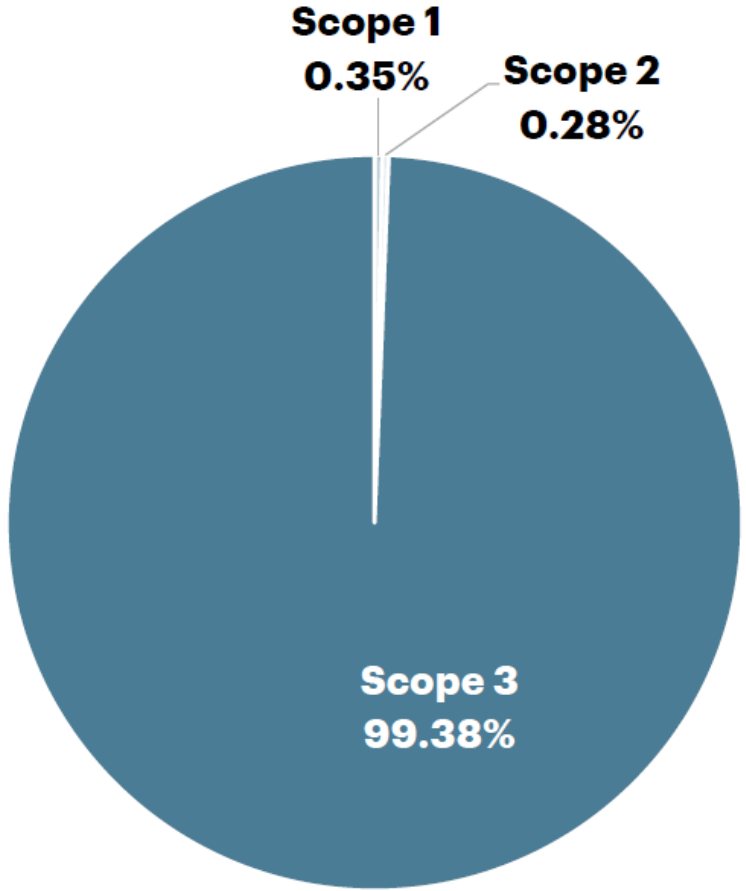
Gemiddelde uitstoot van de 4 theaters per bron

Cultuurcentrum – de uitstoot is voornamelijk afkomstig van het energieverbruik (scope 1 & 2), aangezien de activiteiten plaatsvinden in 4 verschillende gebouwen

Aangezien de culturele vzw slechts een beperkte oppervlakte beslaat, is bijna haar volledige impact afkomstig van de aankoop van goederen en diensten (uitgaven voor evenementen, animaties, installaties in de openbare ruimte en honoraria van dienstverleners)

ACTIEPUNTEN

Actietrajecten

Na de impactanalyse werden verschillende acties voorgesteld, waarbij elke culturele locatie zijn eigen beperkingen en bijzonderheden heeft:

- een energieaudit uitvoeren om de prioritaire renovaties te identificeren,
- de logistiek voor het vervoer van decorstukken en artistieke teams herzien,
- het wagenpark verkleinen en elektrificeren,
- de aankoopvoorwaarden voor bepaalde categorieën herzien,
- een afvalbeheerplan opstellen,
- enz.

De koolstofbalans maakte het mogelijk om een diagnose te stellen van de milieu-impact, maar de begeleide culturele structuren stellen vast dat het niet eenvoudig is om te weten hoe concreet actie te ondernemen.

In 2025 werd een specifieke overheidsopdracht gelanceerd. Deze sluit aan bij deze eerste resultaten en biedt culturele actoren in de Stad Brussel ondersteuning bij het opstellen van een actieplan dat is afgestemd op hun realiteit in het veld, en vooral om de aanbevelingen te kunnen concretiseren door middel van duurzame, concrete en doeltreffende acties en initiatieven.

Bedankt.
BXL
CLIMATE PLAN · PLAN CLIMAT · KLIMAATPLAN ·